

Advies uitvoeringsbesluit decreet Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid

*(De Vlaamse Jeugdraad adviseert over het
uitvoeringsbesluit van het decreet houdende het
voeren van een Vlaams jeugd- en
kinderrechtenbeleid.)*

VLAAMSE JEUGDRAAD	
5 november 2008	ADVIES 08/34

Advies uitvoeringsbesluit decreet Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid

De Vlaamse Jeugdraad in vergadering op 5 november 2008 onder voorzitterschap van Stefaan Marien en waarbij aanwezig waren:

Kurt Beheydt, Lien Boutsen, Lieven Casteels, Katleen Claessens, Kara Eestermans, Toon Fonteyne, Bruno Houthoofd, Stijn Jacobs, Kurt Janssens, Mieke Nolf, Tom Van den Borne, Elisabeth Van der Plaetsen, Tess Van Deynse, Eva Vereecke, Caroline Verschueren, Jasper Ysebaert

Brengt *unaniem* het volgende advies uit:

1. Inleiding en totstandkoming van het advies

De Vlaamse Jeugdraad nam deel aan de vergaderingen van de reflectiegroep decreet Vlaams Jeugd- en kinderrechtenbeleid waar het uitvoeringsbesluit van het decreet houdende het voeren van een decreet Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid besproken en vorm gegeven werd. De reflectiegroep werd telkens voorbereid op en teruggekoppeld naar de commissie jeugdwerk. Dit advies werd besproken op de commissie jeugdwerk en ter goedkeuring voorgelegd aan de AV van de Vlaamse Jeugdraad.

2. De reden van dit advies / het belang voor kinderen en jongeren

Het decreet Vlaams Jeugdbeleid is een zeer belangrijk decreet voor de jeugdsector omdat de jeugdverenigingen met een Vlaamse relevantie via dit decreet erkend en/of gesubsidieerd worden. Als belangenverdediger van de sector zijn we logischerwijze nauw betrokken bij het tot stand komen van het uitvoeringsbesluit van dit decreet.

3. Het advies

De Vlaamse Jeugdraad is tevreden met de grote lijnen van het uitvoeringsbesluit dat ter advies voorligt.

We geven artikelsgewijs een overzicht van onze opmerkingen.

Art. 2

Dit artikel regelt de erkenningsprocedure voor de landelijk georganiseerde jeugdverenigingen. De timing voor de erkenningsaanvragen is vervroegd naar juni. Dit is een goede zaak omdat verenigingen op die manier vroeger weten of ze al dan niet erkend zijn. Door via het programmadecreet art. 32, §4 van het decreet Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid te schrappen, is het voor jeugdorganisaties die voor de eerste keer een erkenning aanvragen mogelijk om het jaar volgend op hun erkenning een variabele subsidie aan te vragen, bijkomend aan het vast bedrag. Ook dit is een positieve evolutie. Op het moment dat we dit advies schrijven is het nog niet bekend of dit artikel in het programmadecreet zal blijven.

Art.3:

Dit artikel bepaalt de beoordelingsprocedure voor de beleidsnota's.

De administratie en de adviescommissie kunnen in de toekomst de verenigingen contacteren om hen bijkomende inlichtingen te vragen. Deze vraag zal gesteld worden voordat het ontwerp van advies (het vroegere 'preadvies') verzonden wordt. Men voorziet deze mogelijkheid om te vermijden deze vragen nog gesteld moeten worden in de pre-adviezen. In de reflectiegroep decreet Vlaams Jeugdbeleid stelde de Afdeling Jeugd immers dat de preadviezen in het verleden oneigenlijk gebruikt werden als communicatie-instrument. De nieuwe regeling wil er voor zorgen dat alle onduidelijkheden uitgeklaard zijn nog voor het ontwerp van advies aan de organisaties wordt bezorgd. Wanneer er elementen ontbreken in de beleidsnota worden die niet meer opgevraagd. Het is namelijk de bedoeling dat er op 1 januari beleidsnota's worden afgeleverd die af zijn.

De Vlaamse Jeugdraad heeft het moeilijk met deze nieuwe procedure. Onze bezorgdheden zijn zowel van organisatorische als van praktische aard.

Inhoudelijk zien we volgend probleem:

- De beoordeling van een beleidsnota is steeds een interpretatieoefening. Er is geen enkele garantie dat een jeugdorganisatie om bijkomende inlichtingen gevraagd wordt. We vrezen dat de nieuwe procedure te veel interpretatiemogelijkheden laat voor de administratie en adviescommissies. In het verleden werd dit nog opgevangen doordat de organisaties nog konden reageren op de interpretaties vermeld in het preadvies. In de toekomst zal er echter alleen nog gereageerd mogen worden op feitelijke fouten in het ontwerp van advies.

Ons voorstel:

De Vlaamse Jeugdraad wil de bestaande procedure behouden. De huidige manier waarop met pre-adviezen wordt omgegaan, is een goede praktijk omdat de vereniging de garantie heeft om eventuele misverstanden en misinterpretaties te corrigeren. Het lijkt ons niet verstandig om een praktijk die meer garanties geeft voor een correcte beoordeling te vervangen door één die minder garanties biedt. We dringen er op aan om de uitvoeringsbesluiten op dit punt te herzien.

Indien men toch besluit voor de nieuwe procedure te kiezen, vragen we de administratie en adviescommissies met aandrang om vragen te stellen over elke mogelijke onduidelijkheid. Jeugdorganisaties krijgen op dit vlak liever wat meer vragen dan te weinig. We vragen ook om dit nieuwe systeem na een eerste toepassing te evalueren op de reflectiegroep.

In de rand van deze discussie bleek dat er onder jeugdwerkers nog veel misverstanden bestaan over de rol van de administratie vs. adviescommissie bij het beoordelen van beleidsnota's. Veel jeugdwerkers zijn van mening dat het oorspronkelijk de bedoeling was dat de administratie enkel de technische/vormelijke vereisten van de beleidsnota's zou beoordelen. De adviescommissies zouden de beleidsnota's dan inhoudelijk beoordelen. We nemen hier geen standpunt in over de wenselijkheid van deze manier van werken, maar vragen wel om verduidelijking over de rol van beide spelers.

Praktisch zien we volgende problemen:

- Verenigingen worden verondersteld om binnen de 15 werkdagen bijkomende inlichtingen te verschaffen maar de timing van de vragen om extra informatie wordt niet nader omschreven. De leidinggevenden van de jeugdorganisatie dienen beschikbaar te zijn om deze informatie te verschaffen. Binnen de sector is het echter niet zo dat men ten allen tijde beschikbaar is, zeker niet in vakantieperiodes. Het is aangewezen dat er een tijdsperiode wordt vastgelegd

binnen de welke zulke vragen gesteld kunnen worden zodat organisaties hier rekening kunnen mee houden in hun planning.

- De deadline voor het ondertekenen van de beheersovereenkomsten is 1 april. Dat wil zeggen dat organisaties hun nieuwe beleidsplan in theorie al drie maanden kunnen uitvoeren zonder dat daarover al een overeenkomst is bereikt.

Ons voorstel:

We stellen voor dat er een richtdatum of tijdsperiode wordt vastgelegd waarbinnen de vraag om extra informatie gesteld kan worden. Organisaties hebben volgens het uitvoeringsbesluit dan 15 dagen te tijd om bijkomende inlichtingen te verschaffen. We vinden het beter om in het kader van die 15 dagen te spreken over 15 werkdagen. Tot slot stellen we voor dat de vraag om extra informatie ook via mail bezorgd wordt aan de organisaties, dit om een vlotte afhandeling te verzekeren.

Wat betreft de ondertekening van de beheersovereenkomst is de Vlaamse Jeugdraad geen voorstander van het vervroegen van deze datum. Dit zou problemen kunnen geven bij het uitkeren van de voorschotten in het geval de deadline niet gehaald zou worden. We vragen de administratie wel om ernaar te streven de onderhandelingen met de organisaties voor 1 januari af te ronden.

Art.6

In de toekomst wordt voorzien dat de Vlaamse Jeugdraad zijn beleidsnota indient op 1 juli. Deze voorgestelde timing is bijzonder krap. Op 1 januari van datzelfde jaar stopt het mandaat van de huidige AV en begint een nieuwe AV aan een mandaat van drie jaar. Het is evident dat de nieuwe AV de inhoud van de beleidsnota bepaalt. Bovendien impliceert deze wijziging dat de Vlaamse Jeugdraad slechts zes maanden heeft om de beleidsuitdagingen te bepalen en deze te vertalen in een beleidsnota. Iedereen die al eens een beleidsnotaproces heeft doorlopen (volgens de kwaliteitsvereisten die bepaald zijn in het decreet) weet dat dit zeer weinig is. De reden waarom 1 juli door de minister als uiterste datum is bepaald, wordt gelinkt aan de timing van de Vlaamse begroting. Indien we onze beleidsnota later zouden indienen (op 1 september bijvoorbeeld), is de tijd voor de Vlaamse regering te kort om op basis van die nota een beslissing te nemen over het subsidiebedrag voor de Vlaamse Jeugdraad. De Vlaamse Jeugdraad is niet betrokken bij het politieke besluitvormingsproces van de begrotingsopmaak en kan bijgevolg niet inschatten of dat zo is. We gaan er ook van uit dat dit artikel ingegeven is vanuit een terechte bezorgdheid voor de Vlaamse Jeugdraad.

We aanvaarden dus dat we een beleidsnotaproces in zes maanden moeten rond krijgen. De tijdsperiode is krap maar haalbaar op voorwaarde dat er eensgezindheid bestaat over de verwachtingen met betrekking tot de beleidsnota van de Vlaamse Jeugdraad. Rekening houdend met de manier waarop de Vlaamse Jeugdraad zich positioneert ten opzichte van het beleid, is het logisch dat een beleidsnota van de Vlaamse Jeugdraad in de eerste plaats doelstellingen beschrijft die gericht zijn op het optimaliseren van de organisatieprocessen (participatietechnieken, kwaliteitswaarborgen, communicatiebeleid, ...), en niet zozeer indicatoren bepaalt over de te realiseren output. De inhoud van ons advieswerk mag geen onderwerp zijn van de beleidsnota. Dit om onze onafhankelijkheid te bewaken. De beleidsnota van de Vlaamse Jeugdraad is in die zin een kwaliteitsinstrument met verbeterings- en borgingstrajecten voor de werking. Als hierover eensgezindheid is, moet het voor de Vlaamse Jeugdraad haalbaar zijn om op zes maanden een beleidsnota te schrijven.

Art.7

Dit artikel bepaalt dat de beleidsnota opgesteld wordt overeenkomstig de leidraad die de administratie ter beschikking stelt. Betekent dit nu dat de leidraad verplicht gebruikt moet worden? Hierover moet duidelijk gecommuniceerd worden.

Art.12

Artikel 11 tot en met 14 behandelen de humanitaire projecten.

Vormingsprojecten kwamen in het verleden in aanmerking voor extra subsidies. In het huidige voorstel is dit niet langer het geval. Zulke vormingsprojecten kunnen voortaan wel ingediend worden onder de noemer 'internationale jongerenprojecten', maar die moeten dan wel de problemen van ontwikkelingslanden als thema hebben. We pleiten ervoor om de mogelijkheid tot subsidiëring van vormingsprojecten toch terug op te nemen in dit artikel. Onder vormingsprojecten verstaan we in de eerste plaats vormingen gericht op vrijwilligers die zich inzetten voor een humanitair project. We zijn

overtuigd van de meerwaarde van vorming inzake humanitaire projecten voor jonge vrijwilligers die hieromtrent nog niet veel ervaring hebben.

Art. 15

De Artikelen 15 tot en met 19 behandelen de internationale jongerenprojecten.

Door het minimale aantal deelnemers op te trekken naar vier schaft men de projectsubsidie voor individuele jongeren (Extra Time) af. Tegelijkertijd opent men wel de deur voor NGO's (bv. Broederlijk Delen, 11.11.11) of openbare besturen die in ontwikkelingslanden projecten met jongeren willen opstarten. De Vlaamse Jeugdraad vraagt zich af wat hiervan de achterliggende reden is. Op de reflectiegroep kregen we hiervoor geen sluitend antwoord.

Wat betreft het afschaffen van Extra Time zei men in de reflectiegroep het volgende:

'Het Programma Jeugd (Europa) YIA komt deels tegemoet aan de noden van individuele jongeren, bovendien bestaan er heel wat programma's binnen hogescholen en universiteiten. De vraag naar een aanvullend initiatief vanuit de afdeling jeugd wordt daardoor hoe langer hoe minder relevant. We zien dat ook in de sterk teruglopende cijfers van Extra Time projecten waar we in 2008 nog slechts 15 projecten goedkeurden voor in het totaal 30 jongeren (ter illustratie in 2006 30 projecten voor 62 jongeren, in 2005 26 projecten voor 50 jongeren). De vraag was of zo'n apart luik dan wel moest worden behouden? Er werd voor geopteerd dit niet te doen. Het doelpubliek van Extra Time zijn hoger opgeleide jongeren want dergelijke projecten vragen veel voorbereiding en invulling door de jongere zelf. Voor deze jongeren bestaan al veel initiatieven zoals de VLIR-beurzen.'

Wat betreft de nieuw gecreëerde mogelijkheden voor NGO's of openbare besturen:

'Als het op niveau van de jongeren zit, speelt het geen rol wie de indiener is. Het intercultureel contact van jonge mensen staat voorop. Het is niet de structuur, wel het project dat wordt gesubsidieerd.'

De Vlaamse Jeugdraad is van mening dat een project op zijn kwaliteit beoordeeld moet worden en niet op wie het indient. Dit geldt voor de uitbreiding naar NGO's en openbare besturen maar is evenzeer een argument om projecten van individuele jongeren niet uit te sluiten. Als in de praktijk blijkt dat de projecten van individuele jongeren kwalitatief minder sterk zijn, is het verantwoord om voornamelijk meermansprojecten te subsidiëren. We zien echter geen reden om éénmansprojecten a priori uit te sluiten. Het feit dat hooggeschoolde jongeren mogelijkheden genoeg hebben binnen hun onderwijsinstelling biedt geen oplossing voor de laaggeschoolde jongeren, die door het wegvallen van Extra Time uitgesloten worden. Zomaar stellen dat zij niet het doelpubliek zijn dat beoogd wordt, is daarenboven discriminerend.

Art. 16

§1

De voorgestelde minimale duur van internationale jongerenprojecten ligt met vier weken erg hoog. We stellen voor om de mogelijkheid te voorzien om deze projectduur te verkorten tot minimaal twee weken op voorwaarde dat dit voldoende gemotiveerd wordt in het aanvraagformulier. Het feit dat de meerderheid van de deelnemers maatschappelijk kwetsbare jongeren zijn, kan een motivatie zijn. Maar ook voor projecten die kaderen in een trajectwerking op langere termijn is het mogelijk om intercultureel leren te realiseren in een tijdspanne van twee weken.

Art. 18

§3

De bedragen die voorzien zijn voor internationale projecten zijn afdoende. Het onderscheid dat men maakt tussen projecten in ontwikkelingslanden en projecten in Vlaanderen juichen we eveneens toe. Omdat de bedragen voldoende hoog zijn, gaat de overheid ervan uit dat dit bedrag ook volstaat om ook de voorbereidende reis te financieren. We trekken dit niet in twijfel maar dringen aan om dit ook duidelijk mee te delen aan de aanvragers. Nu spreekt men over een forfaitair bedrag van 30 euro per nacht (of 45 euro in het geval van een verblijf in Vlaanderen). Hierdoor wekt men de indruk dat dit bedrag moet gebruikt worden voor de financiering van de verblijfskosten. Om de leesbaarheid te vergroten, verduidelijkt men best dat dit forfaitair bedrag besteed kan worden aan alle voor het project noodzakelijke kosten (bv. ook de voorbereidende reis).

Art. 23

De cultuureducatieve projectsubsidies blijven een vreemde eend in de bijt. Elke organisatie gesubsidieerd in dit decreet kan hier een project indienen, zonder uitzonderingen. De cultuureducatieve organisaties zelf kunnen echter geen beroep doen op de andere projectsubsidies (landelijk jeugdwerk en participatie/informatie organisaties). Hier zit duidelijk een discrepantie. Deze discussie nemen we mee naar de tafel van de fundamentele denkoefening die de jeugdsector dit jaar opstart in functie van een grondige herziening van het decreet.

Art.24

Dit artikel bepaalt de procedure voor de toekenning van de prijs aan een gemeente die een goed jeugdbeleid voert. De dossiers worden ingediend door de lokale jeugdraden. Gezien de criteria waaraan de ingediende dossiers worden getoetst, lijkt dit een wel heel lijvig dossier te worden. Om de administratieve overlast voor lokale jeugdraden te beperken, vragen we om het allemaal veel eenvoudiger te houden.

Wat betreft de geldprijs: er is geen enkele bepaling die garandeert dat een gemeente die prijs ook daadwerkelijk besteedt aan het jeugdbeleid. Daarom stellen we voor dat de gemeente die geldprijs besteedt in overleg met de jeugdraad.

4. Besluit

De Vlaamse Jeugdraad is in het algemeen tevreden over het uitvoeringsbesluit van het decreet houdende het voeren van een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid. We geven een overzicht van onze belangrijkste opmerkingen:

- We hebben praktische en inhoudelijke reserves bij de nieuwe beoordelingsprocedure voor de beleidsnota's. Daarom houden we alles liever bij het oude. We willen er op wijzen dat er volgens ons in de nieuwe procedure te weinig garanties zijn ingebouwd voor een correcte beoordeling omwille van een te grote interpretatieruimte. Praktisch vragen we een richtdatum voor de bijkomende inlichtingen die gevraagd zullen worden en dringen we bij de administratie en adviescommissies aan op verduidelijkingsvragen bij de minste onduidelijkheid. Tot slot vragen we een grondige evaluatie na de eerste toepassing van deze nieuwe beoordelingsprocedure.
- Wat betreft de timing voor het indienen van de beleidsnota van de Vlaamse Jeugdraad wijzen we op de zeer korte tijdspanne waarbinnen deze beleidsnota tot stand moet komen. Op zes maanden tijd een beleidsnota schrijven, is geen evidentie. Maar we hebben begrip voor de redenen die hier aan ten grondslag liggen. We achten dit ook haalbaar mits er een consensus is over de aard van de beleidsnota (namelijk een focus op organisatieprocessen).
- Wat betreft de internationale projecten is de meest in 't oog springende verandering het afschaffen van de mogelijkheid voor individuele jongeren om projectsubsidies aan te vragen. Wij zijn van mening dat de kwaliteit van deze projecten het belangrijkste criterium is, niet wie ze indient. Daarom adviseren we om individuele jongeren niet a priori uit te sluiten.
- Wat de geldprijs voor gemeenten betreft vragen we om het dossier dat lokale jeugdraden moeten indienen, zo eenvoudig mogelijk te houden.